

שנים אחרי פסיקת בג"ץ

"מייג'ור אפי החל לסטור על פני ולהורות לי לכופף את הגב לאחור. כשהתעייפתי מלהחזיק את עצמי באוויר היה מפיל אותי לאחור ומשאר אותי בתנוחה המכאיבה הזאת" - עדותו של העציר עימאד חותרי על חקירת השב"כ בכלא קישון. לאחר שבועיים וחצי של עינויים, ידיו שותקו חלקית

| מיקי קרצמן [גדעון לוי](#) מאת

עימאד חותרי, בן 32, מעיד על עצמו כי הוא עובד כפקיד בעיריית קלקיליה ומשמש בהתנדבות כאימאם במסגד סלאח א-דין בעיר. ב-71 באוקטובר, בשעת לילה מאוחרת, הוא נעצר בביתו על ידי חיילי צה"ל. למחרת הועבר למתקן החקירות של השב"כ בבית המעצר קישון. אז החלה מסכת ממושכת של חקירות בעינויים, שכתוצאה מהם, ומהכבילה הקשה והממושכת באזיקי ברזל לכיסא, ידיו נותרו משותקות חלקית.

כשהובא ב-6 בנובמבר לבית המשפט להארכת מעצרו היו כפות ידיו שמוטות והוא כמעט לא הצליח להניען. השופט הצבאי הורה להפסיק את החקירה ולשלוח את חותרי לבדיקות רפואיות. בדיקת הולכה עצבית, GME, שנערכה לו בבית החולים רמב"ם בחיפה הצביעה על "פגיעה אקסונלית (עצבית) חלקית די קשה בעצב".

רופא השב"ס קבע, כי הפגיעה נגרמה, קרוב לוודאי, כתוצאה מ"לחץ מוגבר" על הידיים. הלשכה המשפטית של "הוועד הציבורי נגד עינויים" פנתה בתלונה חריפה ליועץ המשפטי לממשלה. חותרי שוהה כעת במעצר ומחכה לפתיחת משפטו. עדותו, שנמסרה כתצהיר בשבועה לעו"ד מאהר תלחמי מטעם "הוועד הציבורי נגד עינויים", מגוללת את דרכי החקירה של השב"כ - שנים אחרי שבג"ץ אסר במפורש על עינויים. זו אינה עדות ראשונה לכך ששב"כ כמנהגו נוהג, והיא פותחת צוהר לנעשה בחדרי החקירות שלנו.

הנה, אפוא, התצהיר של חותרי, בקיצורים מתבקשים:

"בסביבות שתיים בלילה הגיע כוח צבאי לבניין המגורים המשפחתי, שם אני מתגורר עם הורי וארבעת אחי. צילצלו בפעמון, וכאשר פתחנו את החלון לראות מי מצלצל החיילים צעקו שארד למטה. אנחנו נשמענו להוראות החיילים וירדנו לחצר הבית... קפטן מוניר, קצין השב"כ, אמר לי שעכשיו אני אקח אותי ואסגיר את כל המבוקשים. אמרתי למוניר שאני לא יודע איפה הם והוא החל לצעוק והורה לחיילים להעלות אותי לג'יפ. החיילים כבלו את ידי באזיקים מפלסטיק מקדמת גופי, כיסו את עיני והעלו אותי על הג'יפ".

לאחר שהועבר בכמה תחנות הגיע העציר למחרת, בתשע בערב, למתקן המעצר קישון, שם הושם בצינוק מס' 81. "למחרת העביר אותי אחד הסוהרים כאשר ידי אזוקות ועיני מכוסות במשקפיים שחורים לחדר החקירות. בחדר החקירות היה חוקר שזיהה עצמו בשם אלדד והסוהר הושיב אותי על כיסא מקובע לרצפה, כבל את ידי מאחורי גבי, הכניס את שרשרת האזיקים לתוך מנעול מאחורי הכיסא ונעל אותי כך שלא יכולתי להזיז את ידי. אני הוחזקתי כך, כשגבי על משענת הכיסא, והסוהר לא הידק את האזיקים עד הסוף. ביום הזה נחקרתי עד השעה תשע או עשר בערב. במהלך החקירה הוריד החוקר את האזיקים מדי פעם, כל שעתיים למשך כרבע שעה, ואפשר היה לאכול, לצאת לשירותים ולהתפלל.

"החוקר האשים אותי בעזרה למבוקשים והחל לחקור אותי. אני הכחשתי כל מעורבות והחוקר החל לצעוק עלי ואמר לי שהוא רוצה שאני אעבור בדיקת פוליגרף. בהתחלה

התנגדתי, כי הייתי נורא לחוץ ומפוחד ולא האמנתי בהגינות הבדיקה, אך כתוצאה מלחץ שאלדד ועוד מספר חוקרים כמו אפי, מימון ופרנקו הפעילו עלי, הסכמתי לעבור את הבדיקה.

"במהלך השבוע השני, מ-12 עד 52 באוקטובר, עברתי חקירה אינטנסיבית יום-יומית. במהלך שלושת הימים הראשונים בשבוע נחקרתי 42 שעות ביום והחוקרים מנעו ממני לישון. במהלך כל החקירה הייתי כבול באזיקים כמתואר לעיל... ביום שלישי בערב הסתיימה החקירה והורידו אותי לצינוק מס' 61, שם נרדמתי ברגע ששכבתי על המזרן.

"ביום רביעי עברתי עוד בדיקת פוליגרף. בסוף הבדיקה נכנס מייג'ור אפי והעביר אותי לחדר אחר, החדר של קפטן עדי, הושיב אותי על כיסא מקובע על הרצפה וכבל את ידי מאחור, אך לא חיבר את האזיקים לכיסא. מייג'ור אפי הסביר לי שנכשלת בבדיקה ואני הסברתי לו, כי יכול להיות שזה נבע מהמתח והפחד שחשתי כתוצאה מהחקירה והחשדות נגדי. אפי אמר לי שאני משקר והודיע לי שעומדים לחקור אותי חקירה צבאית.

"ישר לאחר מכן החלה החקירה הצבאית. בחדר היו קפטן אלדד, קפטן עדי, מימון ופרנקו, מייג'ור אפי ופרץ. החוקרים היו מתחלפים ביניהם, אך לפחות שלושה חוקרים היו נוכחים לאורך כל הזמן.

"מייג'ור אפי הביא כיסא ללא משענת גב וקיבע אותו לרצפה במקום הכיסא הקודם. לאחר מכן הושיב אותי על הכיסא וכבל את ידי באזיקים קצרים מברזל. הוא ישב מולי, הכניס את רגלי מאחורי רגלי הכיסא והחזיק אותי ברגליו כך שלא אוכל להזיז אותן. קפטן עדי ישב מאחורי ואפי החל לסטור על פני ולהורות לי לכופף את הגב לאחור, וכשהתעייפתי מלהחזיק את עצמי באוויר היה מפיל אותי אחורה והיה משאיר אותי בתנוחה המכאיבה הזאת למשך מספר דקות והיה מרים אותי בחולצה ודוחף אותי אחורה. קפטן אפי השתמש בשיטה הזאת כ-02 דקות וכאשר גופי היה תלוי באוויר, אפי היה מכניס את ידו מתחת לכיסא, תופס את ידי מתחת לגבי ומושך לכיוונו.

"לאחר מכן אפי הוריד את האזיקים מעלי, הלביש על כל אחת מידי גרב וחזר וכבל את ידי מאחורי גבי. לאחר מכן הוא הביא אזיקים אחרים, הידק אותם על האמות שלי, כאשר ידי כבולות מאחור, ואז עוד חוקר הצטרף וכל אחד מהחוקרים החל להדק את האזיקים על ידי בכל הכוח וחוקר אחד החזיק אותי באותו זמן בצוואר והיה סוטר לי על פני. החוקרים השתמשו בעינוי זה בין 5 ל-01 דקות, אשר במהלך הייתי צורח מכאבים ומתחנן שיפסיקו והיו חוקרים שצחקו עלי.

"לאחר מכן הורידו את האזיקים מעל האמות והשאירו את האזיקים על כפות הידיים והורו לי לכרוע בתנוחת "קמבז", על ידי כך שהיו מכריחים אותי לכרוע למטה ולהחזיק את עצמי על אצבעות הרגליים. אחד החוקרים עמד מאחורי ואחד מקדימה. מדי פעם היו סוטרים לי והחזיקו אותי בתנוחה זאת 02 דקות. בתום העינוי לא הייתי מסוגל לעמוד על הרגליים והחוקר היה תופס אותי בחולצה ודוחף אותי לכיסא, מאפשר לי לנוח כעשר דקות ולאחר מכן היו חוזרים על אותן שיטות עינויים, תוך שהם מאיימים לעצור את אמי ואת אבי. העינויים נמשכו משלוש אחר הצהריים עד שש בבוקר, כאשר החוקרים מתחלפים ביניהם.

"בשעה שש בבוקר התחלפה המשמרת וצוות חוקרים חדש הגיע. החוקר ויקטור ועוד חוקר ישבו אתי, הורידו את האזיקים מידי והביאו לי כוס תה, אשר בשלב זה שתיתי אותו בעזרת קשית, מאחר שסבלתי מכאבים בידי. פרנקו אמר לי שעדיף שאספר את כל מה שאני יודע, כי אחרת יש להם אישור להמשיך ולענות אותי ימים ושבועות. סיפרתי לפרנקו הרבה דברים, אך חזרתי ואמרתי שאין לי שום ידע על פעולות צבאיות עתידיות. ויקטור אמר לי שאני יודע עוד דברים, והמשיך לחקור אותי. לאחר מכן ביקשו ממני לעבור עוד בדיקת פוליגרף ואני הסכמתי.

"בסביבות 01 הורידו אותי לצינוק. הגעתי שבר כלי, נורא התקשיתי ללכת ולהזיז את הידיים, שכבתי על המזרן בצינוק וסבלתי מכאבים בכל חלקי גופי. מרוב כאבים לא הצלחתי להירדם. ביום שישי עברתי עוד בדיקת פוליגרף. תוצאות הבדיקה היתה שלא יכולים לקבוע כתוצאה ממצבי הרפואי, וטכנאי הפוליגרף הפסיק את הבדיקה באמצע ואמר לי שיבקש מהם לאפשר לי לנוח לשלושה ימים.

"עד יום שני הוחזקתי בבידוד ואז עברתי עוד בדיקת פוליגרף. מצבי הרפואי היה עדיין קשה וסבלתי מכאבים נוראיים. לאחר שלוש שעות הטכנאי קבע שאני לא דובר אמת. קפטן ויקטור נכנס לחדר והוביל אותי לחדר החקירות, שם היו עדי, אפי, פרץ ועוד שניים שקראו להם 'קולונל' ו'גנרל'. החוקרים אמרו לי שאני משקר בבדיקה ושאני אבין רק בכוח וחזרו לחקור אותי חקירה צבאית כמתואר קודם, משעות הצהריים ועד למחרת בבוקר.

"הפעם החוקרים היו יותר חזקים מבפעם הקודמת, עד כדי כך שהתחלתי להמציא דברים והם אומרים לי שמדובר בדברי שקר. ביום רביעי בשעה שש, אחרי שעברתי עינויים כל הלילה, הורידו אותי לצינוק וחזרו והעלו אותי לחדר החקירות בשעות הערב והמשיכו לחקור אותי חקירה צבאית שנמשכה עד חצות. לאחר מכן הורידו אותי לצינוק ואמרו לי שיביאו לי בגדים חדשים, כי הבגדים שלבשתי היו גדולים עלי ומלאי זיעה ורוק. החקירה הסתיימה ביום חמישי, ואז העלו אותי לכתוב את העדות, אשר בסופה הועברתי להארכת מעצר ושם סיפרתי לשופט את אשר עבר עלי והראיתי לו, כי כתוצאה מחקירתי אין אני יכול להזיז את כפות הידיים".

וכך כתב השופט הצבאי, סא"ל אריה אבריאלי, בהחלטתו ב-6 בנובמבר: "החשוד טען בפני כי עונה ולדבריו יש לו שיתוק בידיים והוא הדגים בפני את מצב שתי ידיו, כאשר כפות ידיו נראות מוטות למטה בתנוחה לא טבעית... אני מורה על הפסקת עדותו... אני מורה כי החשוד יבדק על ידי רופא המתקן על מנת לאמת את הבעיה הרפואית אותה העלה החשוד ובמידה ואכן יש דברים בגו, אני מורה להושיט לו טיפול רפואי מייד".

ד"ר אלכס אדלר, קרפ"ר שב"ס, כתב: "האסיר נבדק על ידי רופא המתקן שהפנה את העציר לחדר מיון, שם נבדק על ידי רופא פנימי מומחה ונירולוג מומחה. אובחן כסובל מחולשה בשתי כפות ידיו ותיתכן פגיעה על רקע לחץ מוגבר ויש צורך בבדיקת GME". הבדיקה התקיימה ב-92 בנובמבר בבית החולים רמב"ם, ובסיומה כתב ד"ר סמיון גלר: "תמונה ניורופיזיולוגית המתאימה לפגיעה אקסונלית חלקית די קשה בעצב רדיאלי דו-צדדי... עם סימני דנרבציה פעילה" (במלים פשוטות, הכוונה לפגיעה ניורולוגית בעצב של כף היד שעובר דרך האמה, ובהרס של העצב, ג"ל).

עו"ד סמאח אל-חטיב-אויב מ"הוועד הציבורי נגד עינויים" שיגרה לפני כמה שבועות מכתב ליועץ המשפטי לממשלה, ובו גוללה את הפרשה. אל-חטיב-אויב תובעת מהיועץ להורות על חקירת מח"ש והעמדת החוקרים המענים לדיון, בגין הפעלת אלימות פיזית קשה. היא מצטטת מפסיקת בג"ץ כנגד העינויים: "השימוש בעינויים או ביחס אכזרי ולא אנושי כלפי הנחקר אסור במהלך חקירה".

מדוברות השב"כ נמסר השבוע ל"הארץ":

"עמאד חותרי הנו פעיל חמאס מקלקיליה, המשתייך לתשתית חמאס הצבאית בעירו, אשר ניסתה בתחילת השנה להוציא אל הפועל פיגוע תופת בלב ישראל, פיגוע שסוכל על ידי כוחות הביטחון.

"חותרי נעצר לחקירה ב-71 באוקטובר 7002, בעקבות מידע שממנו עלה כי הוא מעורב במאמץ להוציא אל הפועל פיגוע נוסף כנגד מטרות ישראליות.

"חקירתו התנהלה על-פי החוק, הכללים וההנחיות, תחת בקרה צמודה.

"במהלך חקירתו אימת חותרי את החשדות שיוחסו לו: הודה כי הוא משתייך לתשתית חמאס הצבאית בעירו וכי אמור היה להשתתף בפיגוע נגד מטרות ישראליות. בנוסף מסר מידע אודות פעילים נוספים - בהם פעיל חמאס שהסכים, לפני כמה חודשים, להשתתף בפיגוע התאבדות. פעילים אלה נעצרו, נחקרו ואימתו את המידע שמסר חותרי בחקירתו.

"טענותיו של חותרי הופנו אל הגורמים המוסמכים במשרד המשפטים ונמצאות בבדיקה שטרם הסתיימה. נציין עוד, כי במהלך החקירה נשלח חותרי לבדיקות רפואיות אצל רופא בית המעצר בו הוא שוהה, ובהמשך נשלח לבדיקות בבית חולים. בעקבות בדיקותיו הוחלט

על טיפול ומעקב".

מחדר 2 באגף 01 בכלא מגידו, שם כלוא חותרי עתה, ממתין למשפטו באשמת סחר בציוד מלחמתי ואימונים צבאיים ללא היתר, הוא העביר באחרונה עדות נוספת: "אני לא יכול להסתדר לבדי, ללא עזרת החברים לחדר, שמפשיטים אותי לפני שאני נכנס לשירותים ועושים לי אוכל".

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון